

**דו"ח מדיניות
סביבתית
וביצועים
סביבתיים
לסיכום שנת 2013**

עודכן באפריל 2014, על ידי :

איסוף נתונים וכתובה : שגיא אלוני, Aviv AMCG

ליווי והנחייה מקצועית : יעל לבנטל לב-רן, מנהלת אחריות תאגידית, קבוצת אלון

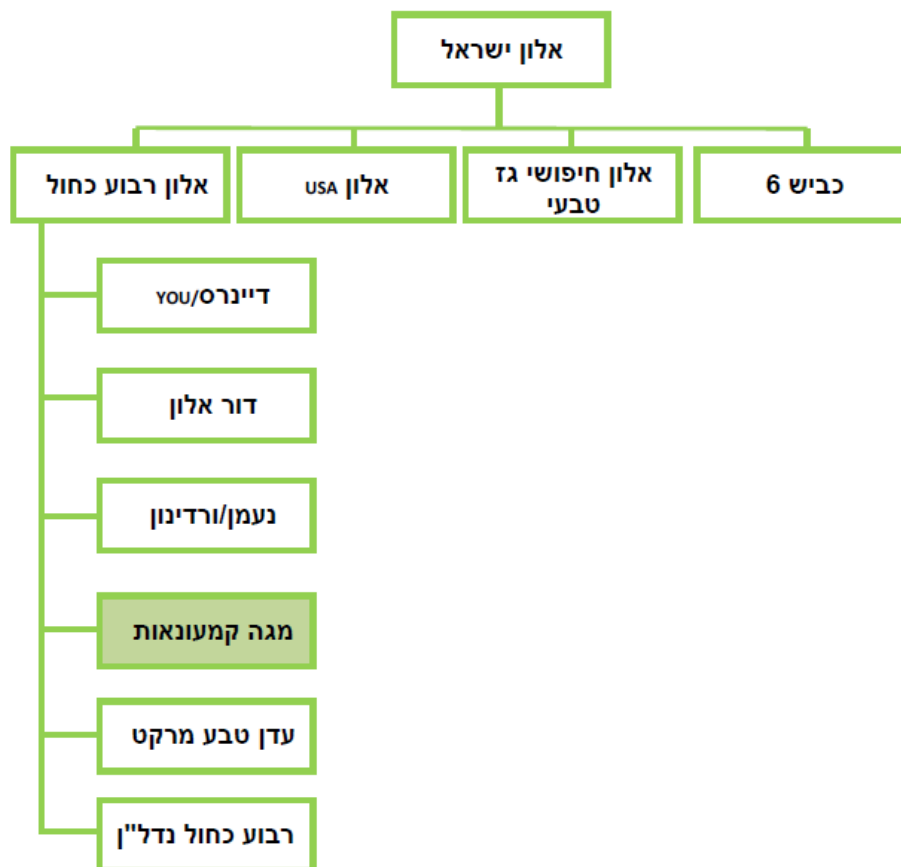
גדי בוקסנבאום, מנהל תפעול רכש

צביקה דויטש, מנהל תחזוקה ארצי

אודות מגה קמעונאות

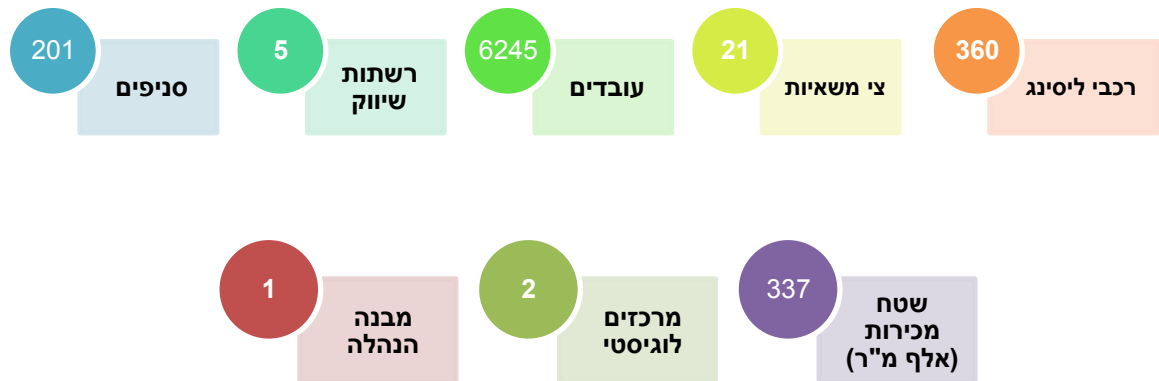

מגה קמעונאות הינה רשת המזון השנייה בגודלה בישראל. הרשת פועלת תחת חברת "אלון רבוע כחול" אשר בקבוצתה חברות בנוסף, דור אלון אנרגיה, עדן טבע מרקט, דור גז, חנויות הנוחות אלונית, AM:PM, מועדון הלקוחות YOU, רשת בתי קפה SI, קבוצת נעמן/ורדינון, דיינרס וכן החברות רבוע כחול נדל"ן, נופש ישיר, רדיו 104.5, רדיו eco99FM והעיתון ישראל פוסט.

מגה קמעונאות מפעילה 201 סניפי סופרמרקט בפריסה ארצית תחת תתי הרשתות "מגה", "מגה בעיר", "מגה בול", YOU, ו"זול בשפע". החברה מציעה בסניפי הרשתות, מגוון רחב של מוצרי מזון ומשקאות וכן מגוון מוצרי "Non-food", כגון כלי בית, מכשירי חשמל קטנים, מוצרי "עשה זאת בעצמך", מוצרי פנאי וטקסטיל וכן מוצרי "Near food", כגון מוצרי תינוקות, מוצרי קוסמטיקה והיגיינה.

מגה קמעונאות במספרים

בנוסף מפעילה החברה את אתר הקניות המקוון, "מגה באינטרנט" ומפעילה מותג פרטי בשם "מגה". המותג הפרטי הושק בסוף שנת 2008 וכולל כיום למעלה מ- 1200 מוצרים מעשרות קטגוריות מתחומי המזון, הטואלטיקה, חומרי הניקוי ועוד.

מדיניות סביבתית

מדיניותה של קבוצת מגה קמעונאות מתבססת על ניהול ערכי, תוך שמירה על כללי הממשל התאגידי, האחריות לעובד ולסביבת עבודתו וניהול השפעתו הסביבתית. מגה קמעונאות מאמינה, כי מתוקף מעמדה כארגון קמעונאי מוביל, עליה לקחת אחריות על השפעותיה הסביבתיות ולשמש דוגמא גם בהיבט זה. מגה קמעונאות מכירה בכך שלסוגיות בתחום איכות הסביבה יש משקל במערך השיקולים העסקיים והפיננסיים של חברות בארץ ובעולם. החברה הציבה לעצמה יעדים כמותיים בתחום איכות הסביבה ובוחרת באופן רציף את ביצועיה. החברה מעודדת השקעות ויוזמות הנועדות למזער את הפגיעה בסביבה ומטמיעה אמצעים לשיפור המדרך האקולוגי של החברה.

רבע כחול נכללת בדירוג מעלה הבורסאי, מאז הוכרז על המדד בבורסת תל אביב (2005).

בשנת 2010 נכללה רבע כחול (ישראל) בין 20 החברות הציבוריות המובילות בישראל בתחום האחריות התאגידית וזכתה בדירוג פלטינה במדד "מעלה". לאחר גיבוש קבוצת החברות תחת אלון ריבוע כחול בע"מ שומרת הקבוצה על מעמדה בקטגוריית הפלטינה במדד "מעלה". בנוסף, נכנסו לראשונה לדירוג במדד מעלה 2012, שתי חברות חדשות מהקבוצה במעמד עצמאי – דור אלון ורבע כחול נדל"ן. שתיהן עלו במדד 2013 לקטגוריית זהב.

מסמך זה מהווה את תמצית המדיניות הסביבתית והביצועים הסביבתיים של **מגה קמעונאות** לשנת 2013. המסמך מבוסס על מדיניות סביבתית שגובשה החל מ-2008 ועל התפתחויות ארגוניות, רגולטביות וטכנולוגיות שהתרחשו מאז.

מגה קמעונאות עורכת מדי שנה דוח מדיניות סביבתית, בו היא סוקרת ומכמתת את המדדים בעלי השפעה על הסביבה. בהתאם לממצאי הסקרים הסביבתיים שנערכו בשנים האחרונות בארגון ובדומה לממצאי סקרים שנערכו בחברות קמעונאיות דומות, השפעות הסביבתיות המרכזיות המיוחסות לארגון, כגון מגה קמעונאות, המפעיל מספר גדול של סניפי סופרמרקט, הן:

- * צריכת אנרגיה משמעותית לצורכי מיזוג, קירור ותאורה בסניפים, במשרדים ובמרכז הלוגיסטי. צריכת אנרגיה תורמת לאפקט החממה ולזיהום אוויר כתוצאה מפליטת גזים מארובות תחנות הכוח.
- * צריכת דלקים (סולר ובנזין) לצי התובלה ולצי הפרטי של הארגון. צריכת דלקים תורמת לאפקט החממה ולזיהום אוויר בגובה פני הקרקע.
- * צריכת גזי קירור למערכת המיזוג, הקירור וההקפאה. גזים אלו דולפים ממערכות הקירור ותורמים לאפקט החממה ולפגיעה בשכבת האוזון.
- * כארגון קמעונאי גדול, סניפי הרשתות מהווים מוקד לנפחי פסולת גדולים מסוגים שונים כגון אריזות שירות, קרטונים, בקבוקי פיקדון, פסולת אורגנית וכן מציע שימוש בשקיות פלסטיק ללקוחות, המהוות בעיה בתחום המיחזור.

החזון הסביבתי

זו השנה השישית בה מגה קמעונאות פועלת להטמעה ולקידום יעדי החזון הסביבתי של הארגון על ידי קביעת יעדים, חתירה לשיפור מתמיד, מדידה ודיווח למחזיקי עניין.

עמידה בתקנים ובדרישות החוק למניעת פגיעה באיכות הסביבה

הכרה במשאבי הטבע כמשאב ציבורי שיש להגן עליו למען הדורות הבאים

לימוד וכימות ההשלכות האקולוגיות של הארגון והדרכים באמצעות ניתן לשפר את ההתנהלות הסביבתית של הארגון

הצבת יעדי הפחתה וחתימה מתמדת לצמצום המדרך האקולוגי של הארגון

שמירה על שקיפות ואספקת מידע מקיף ואמין, בנוגע לסוגיות סביבתיות, לארגונים חברתיים וסביבתיים, לרשויות החוק ולציבור הלקוחות

שמירה על שירות ציבורי המושתת על ערכים כלכליים, חברתיים וסביבתיים של קיימות

פיתוח המודעות והאחריות בקרב העובדים, הלקוחות והקהילה

תהליכי ניהול, יישום והטמעה

לצורך עמידה ביעדים הסביבתיים וצמצום המדרך האקולוגי של הארגון, הקימה מגה קמעונאות מערך ניהול סביבתי האמון על יישום צעדי התייעלות באופן שוטף ועל הטמעתם בארגון באמצעות פעולות אופרטיביות ממוקדות.

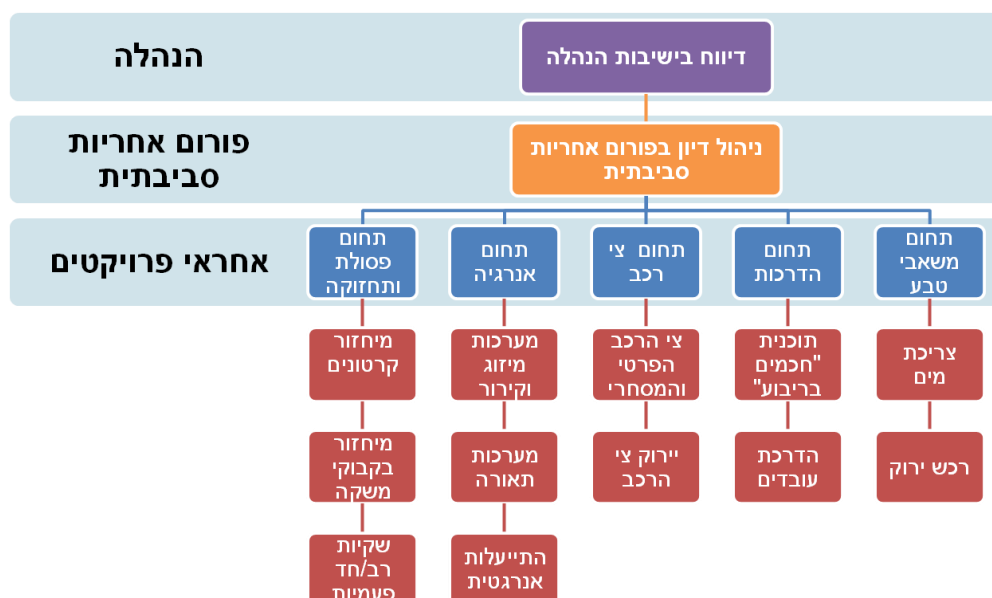
הממונה בחברה על נושא האחריות הסביבתית הנו מר אילן בוכריס, סמנכ"ל תחזוקה ורכש תקורתי, אשר מדווח ישירות למנכ"ל החברה. מר אילן בוכריס מרכז את פעילות הפורום הסביבתי המורכב מאחראי תחומים שלפעילותם השקה לסוגיות סביבתיות שונות, כמתואר בסכמה להלן.

הפורום מתכנס אחת לחצי שנה, ובמסגרתו:

- * מדווחים המדדים הסביבתיים השוטפים ;
- * ממופות חריגות מהיעדים ;
- * נבחנים מיזמים סביבתיים חדשים ;
- * מנותחות תוצאות הטמעה של מיזמים קיימים ;
- * מגובשת ומעודכנת תוכנית העבודה.

להלן סכימת תהליך הדיווח הארגוני :

סקירת ביצועים השוואתית

מגה קמעונאות, רואה את עצמה כקמעונאית המובילה בישראל בתחומי האחריות החברתית והסביבתית. לכן, החליטה לבצע סקר השוואתי לגבי ביצועיה בתחומים אלה. מכיוון שביצועיה גבוהים ואינם ניתנים להשוואה ברמה המקומית, בוצע סקר השוואתי בינה לבין החברות הקמעונאיות המובילות בעולם.

בשנת 2013, נערכה לראשונה סקירת ביצועים השוואתית (Benchmarking) של מגה בהשוואה לקמעונאיות בינ"ל מובילות. סקירה זו נעשתה ע"י היועצים הסביבתיים כדי להשיג שלוש מטרות עיקריות –

- בחינה של מידת הרלוונטיות של צעדי המדיניות ויישומם ;
- השוואה לשחקנים בינ"ל בהיעדר מידע מפורט ומיעוט השחקנים בישראל ;
- סיוע בהצבת יעדים ותחומי מיקוד חדשים.

הסקירה נערכה אל מול שני ארגונים אירופיים ובינ"ל מובילים – Carrefour ו-Tesco. על אף גודלן היחסי החברות הנ"ל נבחרו לחברות להשוואה בשל פעילותן במגוון רב של פורמטים

קמעונאיים (בדומה למגה), בשל השקיפות היחסית של המידע הסביבתי ובשל השאפתנות והמורכבות של התכניות הסביבתיות שלהן. הסקירה נעשתה ביחס לנתוני 2012 (אלא אם צוין אחרת בסוגריים) נעשתה באופן יחסי למ"ר, ומתייחסת לכלל הרשת (אלא אם צוין אחרת בסוגריים).

תמצית ממצאי הבדיקה מופיעה בטבלה למטה :

המדד	Tesco (בריטניה)	Carrefour (צרפת)	מגה קמעונאות	דירוג מגה (1 גבוה - 3 נמוך)
פליטות CO2	0.66 טון / מ"ר	¹ 0.18 טון / מ"ר	0.63 טון / מ"ר	2
צריכת אנרגיה	565 קוט"ש / מ"ר	573 קוט"ש / מ"ר	519 קוט"ש / מ"ר	1
גזי חממה – אובדן גזי קירור כ- % מסך הפליטות	14%	42%	22%	2
גזי חממה – אובדן גזי קירור בכמויות אבסולוטיות למ"ר	65 ק"ג / מ"ר	38 ק"ג / מ"ר	108 ק"ג / מ"ר	3
ייצור פסולת - הטמנה	0.015 טון / מ"ר	אין נתונים	0.056 טון / מ"ר	2
צריכת מים שפירים	2.2 מ"ק / מ"ר	1.72 מ"ק / מ"ר	0.55 מ"ק / מ"ר	1

ניתוח הממצאים :

1. מגה קמעונאות מובילה מבין החברות הנבדקות בתחומים ה"כבדים" של צריכת מים וצריכת אנרגיה. בצריכת מים הפערים הם גבוהים מאד ומעידים על יכולת הפחתה קטנה למדי עבור מגה.
2. אובדן גזי קירור הינה בעיה טכנולוגית גלובלית, בעיקר בשל תקופת המעבר מגזי CFC לגזים בעלי GWP ו-ODP נמוכים. עם זאת, האובדנים במגה גבוהים בצורה משמעותית ביחס לרשתות האחרות ויש צורך בטיפול עמוק יותר בתשתית.

¹ חלק גדול מהרשת נמצא בצרפת, בה 75% מהאנרגיה היא ממקור גרעיני שאין לה פליטות כלל. לכן הפער הגבוה יחסית בינה לבין הרשתות האחרות במרכיב זה.

3. ייצור הפסולת גבוה יחסית ודורש פעולות מנע. נושא אובדני מזון בשיווק נדרש לטיפול כמהלך משולב של יצרנים, משווקים, צרכנים ורגולציה.

יעדים סביבתיים

בדוח הסביבתי לשנת 2011, הוגדרו יעדי הפחתה של המדרך האקולוגי של הארגון עד שנת 2020 וממנו נגזרה תוכנית צמצום רב שנתית. לאור עדכונים רגולטורים ותפעוליים בוצע עדכון של חלק מהיעדים ב-2013, בעיקר בתחום הפסולת.

רשימת יעדים לשנת 2020

המדד	יעד 2013-2020
צריכת אנרגיה למ"ר	- 5%
צמצום צריכת דלקים לצי פרטי ומסחרי	- 5%
צמצום צריכת מים למ"ר	- 2%
הפחתת שפכים תעשייתיים	- 5%
הגברת איסוף מיכלי משקה לפי חוק הפיקדון	5%
הפחתה בשיעור הפסולת המיועדת להטמנה	27%
שימוש חוזר במשטחים (עץ) וארגזי ירקות (פלסטיק)	5%
מיחזור קרטון	5%

ביצועים סביבתיים בשנת 2013

להלן ניתוח הביצועים הסביבתיים בשנת 2013 אל מול היעדים ואל מול הביצועים בשנת 2012:

* בשנת 2013, החברה הצליחה לצמצם את צריכת החשמל בהשוואה לשנת 2012. צריכת החשמל האבסולוטית בשנת 2013 עמדה על 192 מיליון קוט"ש, ירידה של כ-11.8% בהשוואה לשנת 2012. צריכת החשמל למ"ר עמדה על 570 קוט"ש, ירידה של כ-3.5% בהשוואה לשנה הקודמת². מניתוח של צריכת החשמל היחסית בין השנים 2008 ל-2013 חלה ירידה של כ-4.5% בצריכה (במונחי קוט"ש/מ"ר).

* בשנת 2013, החברה הצליחה לשמר את ההישגים מהשנה החולפת הן בנסועה והן בצריכת הדלק של צי הרכב המסחרי, המונה 21 משאיות (20 משאיות + 1 משאית עם 2 טריילרים). צריכת הדלק של צי הרכב המסחרי עמדה בשנת 2013 על 481,000 ליטר, עליה של כ-1% בהשוואה לשנת 2012. הנסועה של צי הרכב המסחרי עמדה בשנת 2013 על 1,441,000 ק"מ. בין השנים 2008 ל-2013 חלה עלייה של 47% בצריכת הדלק לצי התובלה, המיוחסת ברובה לפתיחת סניפים חדשים המרוחקים מאזור המרכז. ראוי לציין כי כלל צי הרכב המסחרי של החברה עומדים בתקן יורו-5 המחמיר.

* בתחום צי הרכב הפרטי (ליסינג) הנסועה השנתית עמדה על 11,880,000 ק"מ, עליה של כ-7% לעומת שנת 2012. צריכת הדלק (בנזין) בליטרים ירדה בכ-9% בהשוואה לשנת 2012. ניתן לייחס צמצום זה להקטנת צי הרכב הפרטי של החברה (מ-380 רכבים ל-360 בסוף השנה), להגבלת צריכת הדלק ומעקב אחר צרכני דלק חריגים בחברה. החברה עמדה כבר השנה ביעדה לצמצם את צריכת הדלק של הצי הפרטי ב-5%, ובחישוב סה"כ הדלק שנצרך (סולר ובנזין) בצי הפרטי והמסחרי חלה ירידה של כ-3% (1,555,407 ליטרים ב-2012 לעומת 1,610,712 ליטרים ב-2011).

* בשנת 2013 חל גידול בכמות מיכלי המשקה שנאספו למחזור, והנתון הכולל עמד על איסוף של 29,304,683 מיכלים לעומת 28,683,255 שנאספו בשנת 2012. מדובר בהמשך של מגמת העליה באיסוף מיכלי משקה משנה לשנה.

² הישג זה מראה כי צעדי ההתייעלות שיושמו בשנים האחרונות כמו גם תכנון של סניפים חדשים בדגש על יעילות תפעולית, מוכיחים את עצמם. בשנה זו אמנם, השטח המסחרי קטן, אך העובדה כי ישנה ירידה בצריכת החשמל היחסית (קוט"ש למ"ר), מוכיחה כי הירידה הכללית לא מיוחסת רק להקטנת שטח המסחר.

* צריכת המים במגה קמעונאות צומצמה גם בשנת 2013 באופן משמעותי, לאחר שבין השנים 2008-2011 הייתה יציבה עם תנודתיות מסוימת. בשנת 2012 עמדה צריכת המים על כ-190 אלף מ"ק כ-0.51 מ"ק / מ"ר ירידה של כ-9% לעומת 2011³. בשנת 2013 שמרה החברה על הישגיה בתחום זה וצריכת המים עמדה על כ-179 אלף מ"ק, כ-0.53 מ"ק/מ"ר.

* ייצור הפסולת ירד באופן משמעותי, כאשר נתוני 2013 מצביעים על 8,904 טון אשפה להטמנה לעומת כ-12,380 טון אשפה ב-2012, חיסכון של כ-28%. ירידה משמעותית זו מיוחסת להרחבה של מערך המיחזור, היערכות ארגונית לחובות חוק האריזות, הטמעת דחסניות הולנדיות מתקדמות שמיעלות מערך הפרדת הפסולת בחלק מהסניפים, הפרדת פסולת אורגנית (בעלת משקל גדול יותר) בחלק מהסניפים וכן בשל ירידה בפדיון בחלק מהסניפים בחלק משנה זו.

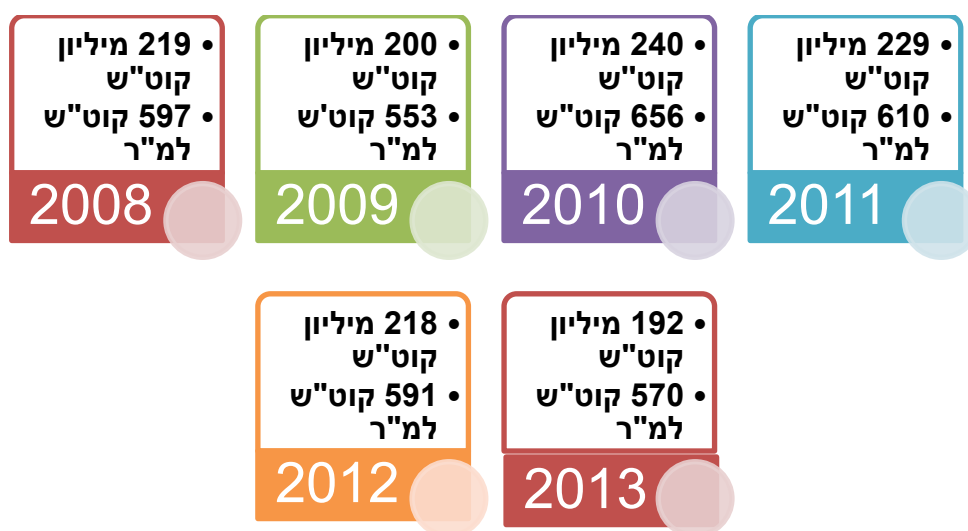
³ בשנת 2011 214,288 מ"ק וכ-0.57 מ"ק למ"ר

צריכת חשמל

מערכות הקירור, המיזוג והתאורה במגה הן צרכניות האנרגיה הגדולות ביותר בארגון. מערך המיזוג והקירור כולל 10,000 מקררים ו-6,000 מדחסים ומערך התאורה כולל עשרות אלפי גופי תאורה.

להלן נתוני צריכת האנרגיה בארגון בין השנים 2008-2013:

בשנת 2013 חלה ירידה של 11.8% בצריכת האנרגיה האבסולוטית, ו-3.5% בצריכת האנרגיה למ"ר, יחסית לשנת 2012. בהשוואה לצריכה בשנת 2008 חלה ירידה של 4.5% בצריכת האנרגיה היחסית.

מגה קמעונאות עושה מאמצים תדירים להפחתת צריכת החשמל בארגון ולאיתור הזדמנויות לחסכון והתייעלות אנרגטית, בכללן:

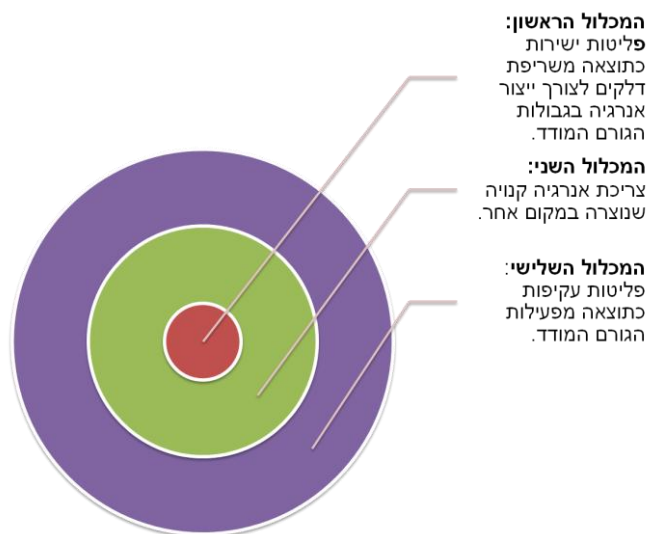
* מערך הקירור מחובר למוקד עם מערכת בקרה און-ליין. המערכת מתריעה מפני חריגות בצריכת האנרגיה ומאפשרת שמירה על רמת צריכה קבועה ומבוקרת.

- * הקפדה על כיבוי אורות ומזגנים בשעות הלילה.
- * אי חימום משקוף של מקררים במהלך הלילה.
- * חיסכון באמצעי תאורה (90% מהנורות בארגון הן נורות T5).
- * שלטי התאורה של חנויות מגה בעיר מוארות באמצעות תאורת לדים חסכונית.
- * כיבוי אורות ומיזוג במשרדים באמצעות חיישני נוכחות.

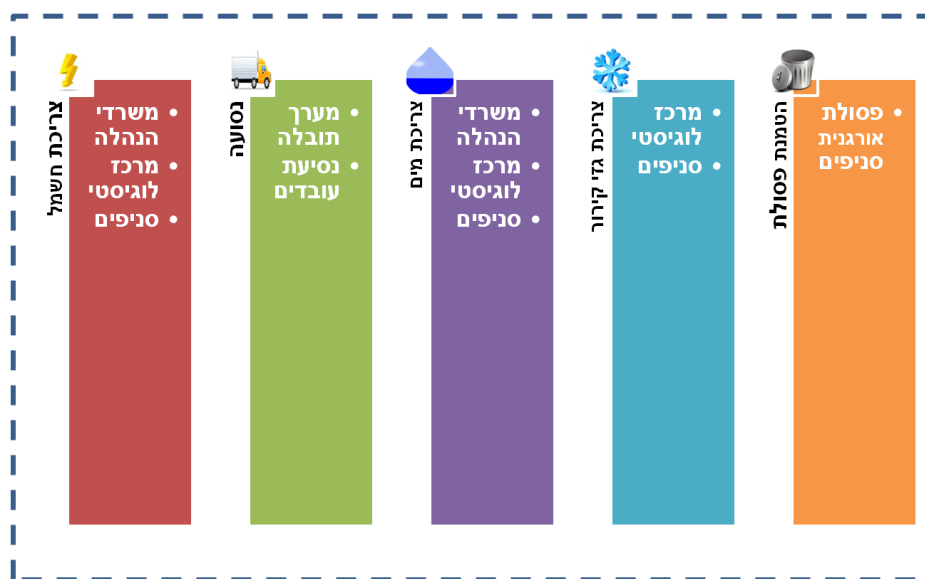
טביעת רגל פחמנית

טביעת רגל פחמנית מתייחסת לשלושה מכלולים, כמתואר באיור למטה:

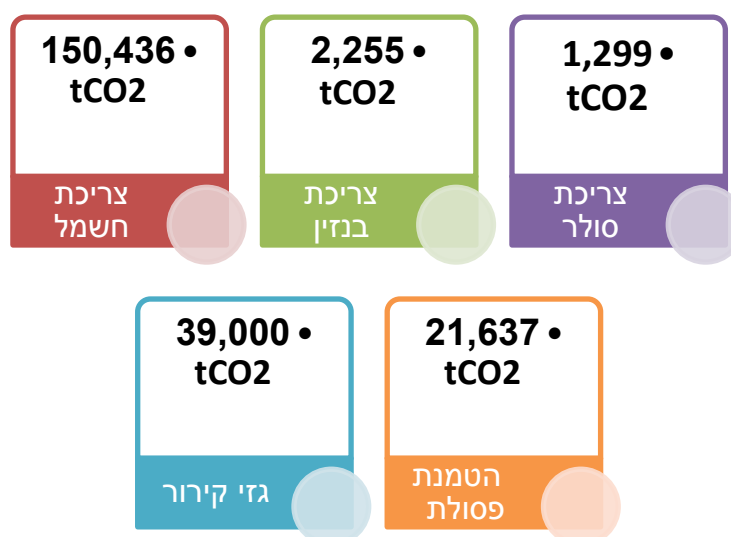

על ארגון המודד את טביעת הרגל הפחמנית שלו להגדיר את גבולות המדידה של הפליטות העקיפות והישירות שלו. גבולות המדידה שהוגדרו על ידי מגה קמעונאות לחישוב טביעת הרגל של הארגון, כוללות:

מחוץ לגבולות המדידה נותרו מספר מקורות פליטה עקיפים, בכללן: תובלה של מוצרים על ידי ספקים, תובלה אווירית של מוצרים מיובאים עבור המותג הפרטי "מגה" וגזי חממה הנפלטים מפירוק של פסולת של מוצרי Private Label לאחר השימוש ע"י הלקוח.

טביעת רגל פחמנית לשנת 2013

סך טביעת הרגל הפחמנית של הארגון לשנת 2013 הסתכמה ב: 215,575 tCO2e.

הערות לחישוב טביעת הרגל הפחמנית:

- * מרכיב גזי הקירור בחישוב טביעת הרגל הפחמנית משוער ומבוסס על הנחות של אובדני גז שוטפים וכמויות הגז הנרכשות מדי שנה. לא מוכרת כיום מערכת המסוגלת לנטר אובדני גז רציפים.
- * מרכיב הפסולת בחישוב טביעת הרגל הפחמנית מתייחס לפליטות מפירוק פסולת אורגנית בלבד, ללא פליטות המשויכות להובלת הפסולת, או לפסולת הנוצרת אצל הלקוח.
- * בעקבות הצטרפות החברה למערך הדיווח הוולונטרי, שיטת החישוב שונתה השנה ומבוססת על המתודולוגיה של מכון נאמן של הטכניון ושל המשרד להגנת הסביבה. ייתכנו שינויים קטנים בחישוב של נתונים שנים קודמות.

חבט גלובאלי

תו פחמן - carbon label

תאגידים בינלאומיים רבים מעולם הקמעונאות, כגון Tesco ו-Wallmart דורשים מהספקים שלהם לדווח על כמות פליטת גזי החממה הנפלטת לאוויר לאורך חיי המוצר משלב הפקת חומרי הגלם, דרך הייצור, וכלה בטיפול בפסולת. בדומה להצגת הערך התזונתי של המזון, כך מופיעה על גבי אריזת המוצר טביעת הרגל הפחמנית באמצעות 'תו פחמן'.

השפעת שינויי האקלים על הארגון

שינוי אקלים (Climate Change) הינה תופעה גלובלית בעלת השפעה על תחומי הכלכלה, החברה, המדיניות ואפילו התרבות ברחבי העולם. בישראל, למשל, אנו עדים זה מספר שנים לשינויים בתבנית ירידת המשקעים (שינויים שלא נצפו ע"י מרבית המודלים הקיימים). גופים קמעונאים ברחבי העולם מתמודדים היום עם לחץ גובר, הן מצד לקוחות והן מצד רגולטורים, להגיב לשינוי האקלים גם במקומות בהם השפעתו אינה כה מובהקת. במגה קמעונאות בוחנים את ההשלכות הצפויות על הארגון כתוצאה משינויי אקלים, כמפורט בעמוד הבא.

בשנת 2010, נערך דיון במסגרת הנהלת החברה שיוחד לנושא זה. ממסקנות הדיון עולה שבשלב זה לא צפויות השפעות מהותיות על עסקי הליבה של החברה. עם זאת, תכיפות והתארכות תופעות הבצורת וגלי החום בישראל ובעולם, צפויות להשפיע על מחירי סחורות ומזון ובאופן עקיף גם על רווחיות החברה. בנוסף, צריכת ועלויות האנרגיה צפויות לגדול בשל צורך בקירור מבנים וסחורות. בשלב זה לא צפויה פגיעה פיזית בנכסי הארגון.

השפעות פוטנציאליות של שינויי אקלים

על הארגון

רגולציה

השינוי הרגולטיבי יכול להתרחש באמצעות מיסוי ישיר/עקיף (למשל על צריכת חשמל); דרישה מארגונים לדווח על צריכת האנרגיה/היקפי הפליטה שלהם; קביעת יעד להפחתה לפי תחום/ארגון; והתערבות ישירה בטכנולוגיה (עידוד ייצור חשמל באמצעים מתחדשים).

סביבה עסקית

השינוי בסביבה העסקית יכול להופיע בהתקדמות של מתחרה אחד/מספר מתחרים על-חשבון שאר השוק הן מבחינה תדמיתית והן מבחינת מוכנות ארגונית וכן בעלויות מחירים שיבואו לידי ביטוי כתוצאה מעלויות נוספות של ספקים עקב התאמה לדרישות שוק/רגולציה.

טכנולוגיה

השינוי מבחינה טכנולוגית יכול לבוא הן כתוצאה מהתאמה של יצרנים לדרישות שוק (עלויות אנרגיה גדולות) והן כתוצאה מדרישות רגולטיביות (למשל, הפסקת ייבוא גזי קירור התורמים לאפקט החממה).

טעם צרכני

חברות קמעונאיות מחויבות להתאמה לצרכי הלקוחות שכיום מעודכנים ובררנים יותר ופחות נאמנים למותגים ולחברות מבעבר. לכן על החברות לזהות את הדרישה למוצרים "ירוקים" שהיו גם טעימים, גם בריאים, גם זולים ועוד. התאמה לטעם הצרכני וחדשנות הינם נשמת אפה של חברה קמעונאית, אולם הניסיון מראה כי מגמת "יירוק" המוצרים צריכה להיעשות באופן מושכל תוך התחשבות במכלול ההשלכות העסקיות והסביבתיות של מהלך זה.

בצורות ארוכות

בצורות ארוכות מעלות את מחירי המים ואיתם את מחירי המזון ובמקרים קיצוניים נדרשת אספקה ממקורות חלופיים יקרים/רחוקים יותר, ומביאה לייקור חומרי גלם מן הטבע.

גלי חום

גלי חום מעלים את עלויות הקירור והמיזוג וגורמים בעקיפין לייקור מוצרים. בישראל, בשל רזרבות חשמל נמוכות, גלי חום עלולים לגרום להפסקות חשמל וניתוקים ובכך לנזקים לסחורה ולמערכות קירור מזון.

שכיחות ועצמת סערות

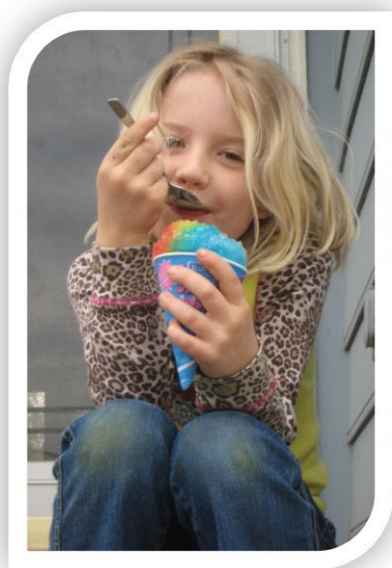
אירועי מזג אוויר קיצוני, דוגמת סערות חורף, הופכים לנפוצים ואינטנסיביים יותר (לעומת "סתם" ימים קרים וגשומים) ועלולים לגרום לנזק לתשתיות ו/או עיכובים בתובלה ימית ויבשתית. כמו כן לאירועים מסוג זה יש השלכות ביטוחיות.

שינויים אקלימיים

שינוי אקלימי משמעו שינויים במערכות אקולוגיות (למשל, ירידה בפעילות מאביקים) בעלי השלכות על ייצור מזון. כמו כן שינויים אקלימיים משפיעים על דפוסי צריכה (למשל, צריכת ביגוד חם).

הזדמנויות עסקיות לארגון כתוצאה

משינויי אקלים

התאמה מוקדמת לרגולציה

ציפייה לרגולציה יוצרת התאמה, ידע וניסיון ארגוני מקדים. איסוף נתונים ודיווח הם אמצעי ראשון במעלה לזיהוי הזדמנויות להפחתה.

מיצוב ומצינות

מיצוב החברה כמובילה במאמץ להפחתת פליטות מסייעת לארגון הן כלפי פנים והן כלפי חוץ (למשל, בעת דיונים עם גופים רגולטיביים). חתירה למצינות יוצרת הזדהות עובדים, בעלי מניות, לקוחות וספקים עם הארגון.

שינויים טכנולוגיים והתייעלות

מיפוי מקורות הפליטה הוא מיפוי של מקורות פוטנציאליים להתייעלות. הפחתת פליטות מאפשרת איתור מקומות של בזבז ועלויות מיותרות.

שינוי בטעם הצרכני

שינוי הטעם הצרכני מבשר הזדמנות לעדכן את שירותי ומוצרי הארגון, למשוך לקוחות חדשים וקיימים באמצעות מוצרים ייחודיים ולהגדיל את המחזור באמצעות מוצרים ושירותים חדשים ומבוקשים. כמו כן, שינוי האקלים טומן בחובו צריכת יתר של מוצרים מסוימים (למשל גלידות) וצמצום הצריכה של מוצרים אחרים - לכן על החברה להיערך לגוון את היקף מוצריה ואת שיטות המכירה, החלוקה והרכש.

מערך הקירור במגה כולל 10,000 מקררים ו-6,000 מדחסים הצורכים גזי קירור שתפקידם לאפשר תפקוד רציף ואיכותי של תפעול הקמעונאות. בנוסף, מערך קירור יעיל ורציף הוא אמצעי לשמירה על בטיחות מזון וגם אספקת מזון ללקוחות במקרי חירום, כגון הפסקות חשמל ארוכות ורחבות.

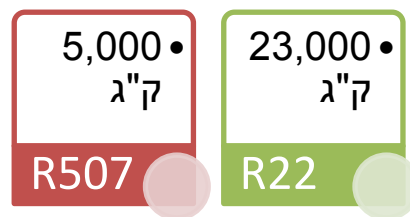
גז הקירור שבו נעשה שימוש בדרך כלל הנו גז R-22 שהשימוש בו רווח גם ברשתות מרקט בארץ ובעולם. גז זה הנו ממשפחת הכלורו-פלאורו-פחמימנים (HCFC) והוא נכלל ברשימת החומרים מדללי האוזון שהשימוש בהם נאסר או הוגבל. מגה קמעונאות מצויה במהלך של הסבה לגזי קירור חלופיים. במהלך השנים 2012-2013 הוסבו מערכות קירור בכ-90 סניפים לגזים מסוג R-507 ו-MO-29.

באופן שוטף, נעשים בארגון מאמצים נרחבים לאיתור וסתימת דליפות של גזי קירור, הן על מנת לצמצם את צריכת גזי הקירור, אשר מחירם נסק בשנים האחרונות, והן על מנת לצמצם את המדרך האקולוגי של הארגון.

בשנים הקרובות צפוי להמשיך תהליך החלפת הגזים בכל הסניפים בהתאם לצמצום ייצור גז R-22 הנדרש ע"פ פרוטוקול מונטריאול. כיום תחליפים לגז R-22 שהם גם בעלי פוטנציאל חימום גלובאלי נמוך וגם בעלי פוטנציאל דילול אוזון נמוך יקרים מאד ודורשים לרוב החלפה של מערכות קירור ותשתיות בכל הסניף. מגה תמשיך לבחון תחליפים אלו בהתאם להשתנות השוק והטכנולוגיות בתחום.

הערות	פוטנציאל דילול האוזון	פוטנציאל חימום גלובאלי	גז קירור
גז קירור ממשפחת הפראונים, הנכלל ברשימת החומרים מדללי האוזון שהשימוש בהם נאסר או הוגבל.	0.05	1,300	R-22
גז זה אינו פוגע בשכבת האוזון ונעשה בו שימוש נרחב באירופה. אולם, יש לציין שפוטנציאל החימום הגלובאלי שלו גבוה מזה של R22 ולכן השפעתו על אפקט החממה גבוהה יותר. כיוון שהסבה של מערכת קיימת לגז זה מורכבת מבחינה טכנית, מדיניות החברה הנה שיעשה שימוש בגז זה רק בסניפים חדשים או במקרים שכל מערכת הקירור משודרגת ומוחלפת.	0	3,300	R-507

רכישת⁴ גזי קירור בשנת 2013

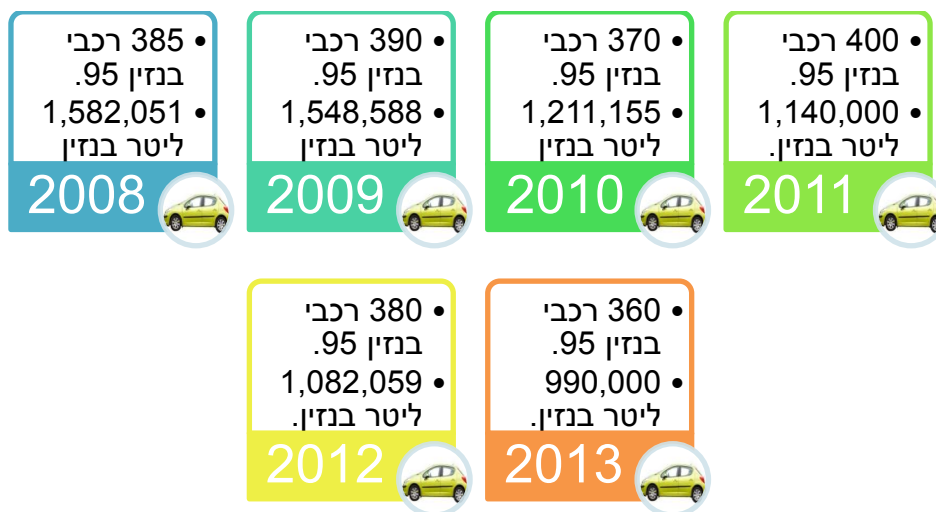
צי הרכב

כארגון בפריסה ארצית המספק מזון ומוצרים חיוניים אחרים למאות אלפי בתים, מגה קמעונאות משנעת בכל יום כמויות גדולות של מוצרים לסניפים באמצעות צי רכב עצמי וכן באמצעות קבלני משנה. באופן שוטף נעשים מירב המאמצים על מנת לתחזק ולנהל את צי הרכב באופן יעיל על-מנת למנוע בזבוז דלק, לצמצם נסיעות מיותרות ולהימנע מזיהום אוויר. כל המשאיות שברשות הארגון הן מדגמים העומדים בתקן יורו 5 המתקדם. במקביל נעשים מאמצים לצמצום נסועה ברכבים פרטיים (רכבי הליסינג) בין היתר באמצעות הגבלת תדלוק ברכבי חברה, שימוש בהסעות עובדים ומעקב אחרי ביצועים חריגים.

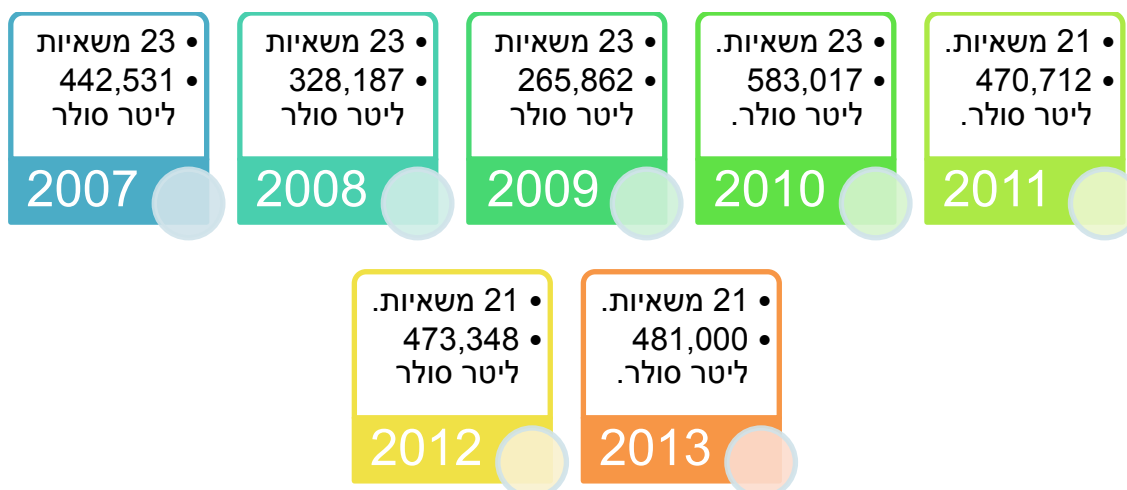
⁴ נתון זה מתייחס הן לרכישות בעקבות אובדן גזי קירור והקמת מערכות חדשות בקבוצה והן לרכש לצורכי רזרבה תפעולית. עם זאת, ההערכה היא כי הצרכים התפעוליים נמוכים יותר, עד כדי 70% מנתון זה.

להלן נתוני נסועה שנתית של הצי הפרטי (רכבי ליסינג) בין השנים 2008-2013 :

צריכת הדלק של צי הרכב הפרטי עמדה בשנת 2012 על 990,000 ליטר, ירידה של 8.5% בהשוואה לשנת 2011. הנסועה עמדה בשנת 2012 על 11.9 מיליון ק"מ.

להלן נתוני נסועה שנתית של הצי המסחרי בין השנים 2007-2011 :

* בשנת 2012, החברה הצליחה לשמר את ההישגים מהשנה החולפת הן בנסועה והן בצריכת הדלק של צי הרכב המסחרי, המונה 21 משאיות (20 משאיות + 1 משאית עם 2 טריילרים). צריכת הדלק של צי הרכב המסחרי עמדה בשנת 2013 על 481,000 ליטר, עליה של כ-1.6% בהשוואה לשנת 2012. הנסועה של צי הרכב המסחרי עמדה בשנת 2012 על 1,420,000 ובשנת 2013 על 1,441,000 ק"מ.

* בין השנים 2008 ל-2013 חלה ירידה של 17% בצריכת הדלק לצי התובלה, (כ-100,000 ליטר בשנה). ירידה המיוחסת לשימוש באמצעי פיקוח שונים ומשינוי בהיקף הפעילות. ראוי לציין בהקשר זה כי כלל צי הרכב המסחרי של החברה עומדים בתקן יורו-5 המחמיר.

פעולות המבוצעות באופן שוטף לצמצום הנסועה בארגון :

- * הקפדה שהציוד המוחזר מהסניפים למחסן התפעול מבוצע על ידי משאיות המובילות ציוד לסניפים בסבבים קבועים במסגרת הספקות שוטפות .
- * הקפדה על שימוש בצי רכב בעל תקן יורו 5 מתקדם.
- * הגבלת נסיעות פרטיות של עובדים.
- * מעקב אחרי עובדים בעלי נסועה חריגה וזימון לבירורים.

בשנת 2012 החל מהלך להחלפת צי הרכב המסחרי הקטן (עד 3.5 טון) לחלופה בעלת צריכת דלק קטנה יותר ובעלת פליטות והעברות נמוכות יותר לסביבה.

ברשות החברה היו 12 רכבי שברולט "סוואנה" בעלי נפח מנוע 6,600 סמ"ק, אשר צריכת הדלק שלהם נעה בין 6-7.5 ליטר לק"מ (כתלות בנהג, באופי נהיגתו ואיזור עבודתו). כשעלה הצורך להחליף את הרכבים, נבחר פיגו "בוקסר" בעל נפח מנוע 2,200 סמ"ק ותיבת הילוכים ידנית. התועלות מהמהלך :

- צמצום נפח המנוע בשני שליש .
 - צריכת דלק ממוצעת של 9-10 ליטר לק"מ (לעומת 6-7.5 ליטר לק"מ בסוואנה)
 - מנוע בעל תקן יורו 5.
- נכון להיום הוחלפו 10 רכבי שברולט סוואנה לפיגו בוקסר ונותרו 2 רכבי שברולט סוואנה (בעלי מיכל אוראה) לטובת שריפת חלקיקים טובה יותר.

פסולת

עקב כניסת חוק הארזות לתוקף בתחילת שנת 2011, חלו תמורות בניהול משק הפסולת ברמה הארצית, ברמת הרשויות המקומיות וברמת העסקים. ככלל העסקים, גם מגה

קמעונאות נדרשת להתאים עצמה למגמה הארצית המתפתחת. חוק האריזות קובע יעדי מינימום מחייבים לאיסוף ומחזור של פסולת אריזות. עד 2014 היצרנים והיבואנים חייבים לבצע הפרדת פסולת ומחזור של מינימום 60% מהאריזות המיוצרות או המיובאות, כאשר לכל חומר אריזה יש רף מינימום ספציפי על פי חוק האריזות. על מנה קמעונאות מוטלות חובות מכוח חוק האריזות בשל היותה יבואן או יצרן של מוצרים הנמכרים תחת שם המותג 'מנה'. ככל יצרן או יבואן אריזות, מנה קמעונאות מחויבת להתקשרות עם 'גוף מוכר' שמטרתו היא לקיים את חובות היצרנים והיבואנים לפי חוק האריזות.

במסגרת ההיערכות לחוק האריזות, זוהתה עמדתה הייחודית של החברה כבעלת פוטנציאל מיחזור גבוה במיוחד בשל מספר גורמים ובהם:

- (1) הצטברות של אריזות שירות רבות בסניפי הרשתות, בעיקר של ספקים.
- (2) פריסה ארצית.
- (3) מערך לוגיסטי עצמאי.
- (4) מודעות ומוכנות ארגונית למיחזור, בדגש על מיחזור קרטון.

כתוצאה מכך החברה עמדה בדרישות החוק כבר מיום החלתו (לרבות עבור מוצרי המותג הפרטי) ואף מעבר לכך. בשל כך, תכנית המיחזור של החברה הינה בעלת ערך סביבתי, כלכלי וחברתי הגבוה מהיקף הפעילות הישיר של הסניפים. החברה נערכת להגדיל את יכולת וקיבולת ההפרדה של אריזות קרטון ואריזות נוספות בשנים הקרובות כמפורט בהמשך.

יעדי חוק האריזות למחזור פסולת לסוגיה

שנה	2011	2012	2013	2014	2015
זכוכית	30%	40%	50%	55%	60%
נייר					
וקרטון					
מתכת	20%	30%	40%	45%	50%
פלסטיק	15%	22.5%	22.5%	22.5%	22.5%
עץ	15%	15%	15%	15%	15%

כארגון קמעונאי גדול בפריסה ארצית, כמויות גדולות של פסולת מסוגים שונים מתנקזות לסניפי הרשתות של מגה קמעונאות, בכללן :

- * אריזות הובלה
- * אריזות שירות
- * אריזות מכירה
- * אריזה קבוצתית
- * בקבוקי משקה
- * פסולת אורגנית (בעיקר פירות, ירקות ובשר להשמדה)
- * ניילון
- * נייר לסוגיו

בשנת 2013 נעשו במגה קמעונאות מאמצים רבים להגברת שיעורי המיחזור וצמצום נפחי הפסולת להטמנה, ובכלל זאת :

* המשך שימוש במערכת ממוחשבת של ניתוח כמויות של אריזות למחזור למוצרי Private Label כחלק ממנגנון הדיווח לתאגיד המיחזור.

* שימוש במערכת ממוחשבת לניהול הקצאות של אריזות בסניפים (שקיות גופיה, שקיות באגט, מגשי בשר וכו'). הוגדרו תקציבים לכל סניף לטובת רכש של אמצעים אלה ובכך הושג חיסכון של 15-20% בחומרי גלם המופנים לסניפים.

* המשך הטמעת מערך של דחסניות הולנדיות מתקדמות לצמצום נפח האשפה ב-74 סניפים. הדחסניות בעלות תכולה של 1 טון ומיועדות לפסולת רטובה. הדחסניות אטומות לריחות ובעלות פתחים צרים המקשים על הכנסת קרטונים ובכך מקדמות הפרדה של פסולת רטובה ויבשה בסניף. הדחסניות מופעלות ע"י קבלן ייעודי, אשר מחליף דחסנית בדחסנית ובכך נמנעת הצטברות פסולת לא ממוינת בסניף. בנוסף, משאית הקבלן יכולה לשאת עד 5 דחסניות במקביל כך שסבבי האיסוף והחלוקה קצרים ויעילים הן מבחינת תפעולית והן מבחינה סביבתית-כלכלית מפני שעלות הנסיעה לכל טון אשפה קטנה בהתאם.

* מתקיימת הפרדה של פסולת אורגנית בכ-10 סניפים בי-ם, הרצליה, רעננה ובמודיעין, במסגרתו הפחים של פסולת רטובה נאספים בתדירות יומית ע"י העיריות. כתוצאה מהפעלת מערך זה הדחסניות נותרות עם מעט מאד פסולת אורגנית ומעורבת כך שתדירות פינוי יורדת באופן משמעותי. הדרכה לעובדים מבוצעת ע"י החברה והעיריה בסניפים הרלוונטיים.

* נקבעו יעדי מיחזור קרטון לכל סניף וסניף בהתאם להיקף המכירות. מנהלי הסניפים מיודעים ונמדדים ביחס לביצועיהם בסעיף זה.

בנוסף, נעשים בארגון מאמצים באופן שוטף לצמצום נפחי הפסולת המובלים להטמנה ולהגברת המחזור:

- * שילוב בין דחסניות בעלות פתח קטן והדרכה לעובדים מוביל לצמצום משמעותי של השלכת קרטונים לדחסניות וכתוצאה מכך לעליית שיעור המיחזור והקטנת נפח ההטמנה.
- * הקטנת נפח ומשקל הפסולת המפונה להטמנה באמצעות ייעול מערך ההפצה והאריזה הארגוני ו/או אצל הספקים ומיון פסולת במערך ההפצה.
- * הגברת שימוש חוזר באריזות רב פעמיות (בעיקר ארגזי ירקות ומשטחי עץ).
- * במספר חניוני סניפים מוצבים כלובים לאיסוף בקבוקים שלא חל עליהם חוק הפיקדון, בתאום עם ארגון אלי"ה.
- * במשרדי מטה הארגון הוצבו מתקנים לאיסוף סוללות.
- * פסולת קרטונים נאספת על ידי חברת אמניר וחברת קמ"מ ומועברת לגריסה ומחזור.
- * נערכת הפרדת ציוד הנשלח מהסניפים למחסן לפי סוגים (מתכות, פלסטיק וכולי) על מנת לייעל את מערך המחזור.
- * פסולת הגזם מועברת לרשויות.
- * מכונות Grab a bag לשליפה איטית של שקיות פלסטיק ב- 90% מסניפי הרשת. במרבית הסניפים הוצבו מתקנים לרכישת שקיות רב-פעמיות.

פסולת אריזות

במהלך 2012 נחתם הסכם בין החברה לתאגיד תמי"ר למחזור פסולת האריזות המיוצרת תחת הפרייבט לייבל שמשווקת החברה. להלן נתוני כמויות פסולת האריזות לשנת 2013 כפי שדווחו לתאגיד:

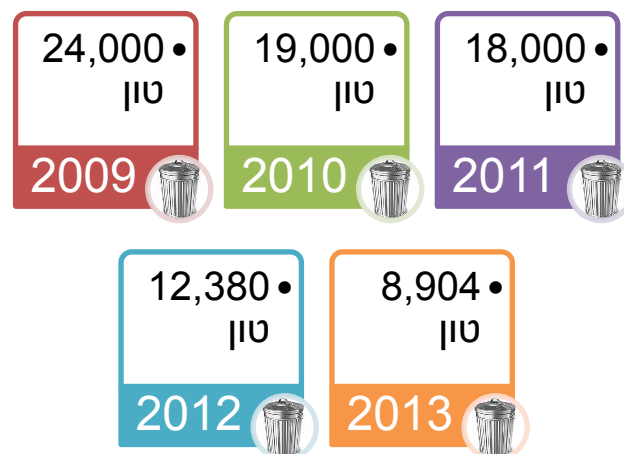
דיווח לתאגיד תמי"ר-2013 – חוק האריזות

זרם מסחרי											
נייר	זכוכית	PET	HDPE	LDPE	PP	PS	פלסטיק אחר	פלסטיק	מתכת	עץ	
593.1	23.2	23.6	0.2	1.7	18.2	1.1	93.7	138.3	0.3	83.3	משקל (טון)
											סה"כ זרם

										976.7	מסחרי
זרם ביתי											
עץ	מתכת	פלסטיק אחר	פלסטיק	PS	PP	LDPE	HDPE	PET	זכוכית	נייר	
0	96.3	633.4	282.6	2.5	132.3	28.8	61.7	185.5	82.8	217.9	משקל (טון)
										1723.8	סה"כ זרם ביתי (מכירה)
										2700.5	סה"כ כללי בטון

פסולת להטמנה

להלן נפחי הפסולת שהועברו להטמנה בין השנים 2009-2013:

מיחזור נייר

בשנת 2012 נאספו 29.8 טון נייר למחזור, בסניפי הרשתות ובמשרדי החברה.

מיחזור קרטון

משנת 2012, עם הצבתם של דחסניות לאיסוף אשפה בעלות פתחים צרים המקשים על הכנסת קרטונים ובכך מקדמות את הפרדת הקרטונים מזרם האשפה:

בקבוקי פיקדון

החברה כפופה להוראות בנוגע לקבלת מיכלי משקה ריקים לפי חוק הפיקדון על מיכלי משקה, התשנ"ט – 1999. בהתאם לחוק זה, מוטלת חובה על חנויות החברה לגבות פיקדון על מיכלי משקה (עד 1.5 ליטר) בזמן המכירה, וכן חובת קבלה חזרה של מיכלי משקה ריקים לצורך איסופם ומחזורם, והחזר דמי הפיקדון ללקוחות בעת החזרת המיכל. רשתות השיווק מחויבות לקבל מיכלי משקה בהיקף של עד 50 מיכלים לאדם בכל יום. בשנת 2013 החזירו לקוחות מגה קמעונאות באמצעות הקופות ואוטומטים בסניפים מיכלים ע"פ ההתפלגות הבאה:

איסוף המיכלים מהסניפים ונקודות האחסון מתבצע באופן מרוכז על ידי תאגיד אל"ה. * במהלך 2013 הותקנו מתקנים ייעודיים לאיסוף מיכלי משקה (ראה תמונה למטה) בסניפי הפורמט You.

פסולת אלקטרונית

החל מסוף שנת 2012 הקימה החברה מערך איסוף לפסולת אלקטרונית במסגרת ניסיונית כהכנה להליך חקיקת חוק איסוף (2014). במהלך 2013, החברה ביצעה התאמות פסולת אלקטרונית תשתיות ולוגיסטיות להתאמה לדרישות החוק ותאגיד האיסוף. כתוצאה מפעולות מוקדמות אלו, מנה קמעונאות הינה אחת משני הארגונים הראשונים הערוכים בפריסה ארצית לאיסוף פסולת אלקטרונית, בהתאם לחוק איסוף פסולת אלקטרונית שנכנס לתוקפו במרץ 2014.

כיום, מאפשרת החברה לציבור הרחב לצמצם את ההשפעה השלילית של הפסולת האלקטרונית באמצעות נקודות האיסוף ב 200 סניפים ברחבי הארץ.

שקיות רב פעמיות

גם בשנת 2013 המשיכה החברה להציע ללקוחותיה לרכוש שקיות רב פעמיות כתחליף לשקיות הפלסטיק.

ברשתות "מגה" מוצעת סדרת תיקי נשיאה מעוצבים, עשויים בד ומחומרים ממוחזרים ומתכלים. סדרת סלי הקניות נמכרת בשלושה עיצובים גרפיים שונים, שעליהם מוטבע גם מסר סביבתי-הסברתי למשתמש. הסל הוא בעל יכולת נשיאה של כ-9 ק"ג, שווה ערך ליכולת נשיאה של 3 שקיות ניילון רגילות. רצועותיו רחבות, ומקנות תמיכה למשקל ונשיאה נוחה הביתה.

שפכים תעשייתיים

בין המרכיבים העיקריים והבעייתיים בשפכים מתעשיית המזון, חדרי אוכל ומסעדות נמצאים השמנים והשומנים, המאופיינים במסיסות נמוכה במים. שומנים המוזרמים לביוב ממערכות המטבח מתקרשים וסותמים את מערכות הביוב, ועלולים לזהם את האדמה ואת מקורות המים. החוק מחייב שאיבה ופינוי השומנים שהצטברו במפריד השומן לאתר איסוף פסולת מיוחד ע"י ביוביות מיוחדות וקבלת אישור חתום כחוק מהמוביל. כמו כן, יש להקפיד על עמידה בריכוזי המלחים בשפכים התעשייתיים בהתאם לתקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג – 2003.

במגה קמעונות השומנים מהמטגנות מופנים למפריד שומן בהתאם לדרישת משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה. לאחר הפרדה, הנוזליים הנקיים זורמים למערכת הביוב העירונית. אחת לתקופה בורות ההפרדה נשאבים על ידי חברה חיצונית בעלת רישיון לביצוע טיפול בשומנים.

בשנת 2013 נאספו כ-10.5 טון שומנים, אשר מרביתם מופנים לשימוש חוזר בתעשייה. חלק קטן בלבד מופנה להטמנה.

רכש ירוק

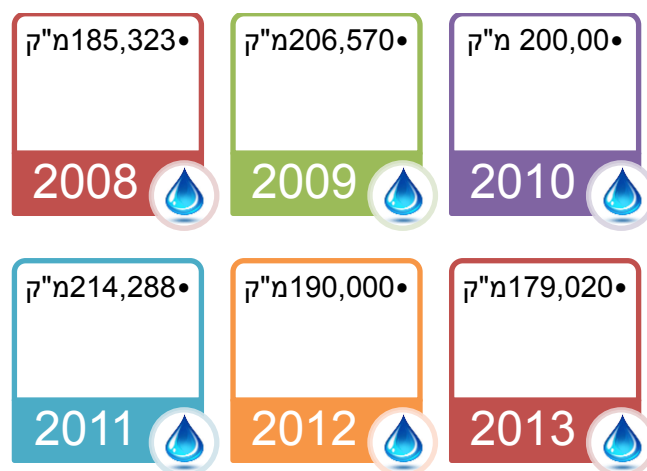
מגה קמעונות ממשיכה ביישום עקרונות של רכש ירוק על ידי הוספת שיקולים סביבתיים בעת ביצוע רכישה או התקשרות לצורך אספקת שירותים:

- * שימוש בחומרי חיטוי וניקוי ידידותיים לסביבה – חומרי ניקוי רגילים מיוצרים מחומרי גלם אשר כוללים חומרים המזיקים לסביבה. חלקם מיוצרים על בסיס תוצרי נפט, כלורידים, תחמוצות זרחן, חומצות אנאורגניות אגרסיביות ומתכות. בגמר השימוש, תוצרי החומרים אינם מתפרקים ומזהמים את הקרקע ואת מקורות המים.
- * הטמעת רכישה ושימוש בדפי נייר צילום ממוחזר למדפסות.
- * תחילת עבודה עם מתקנים לניגוב ידיים בקווי שירות, תוך כדי בקרה על הנייר.
- * הטמעת שימוש בנייר ממוחזר למעדניות הרשת.
- * הטמעת נייר אריזה אורגני מתכלה לעטיפת מתנות.

צריכת מים

כשאר המשק בישראל, גם מגה קמעונאות נרתמת למאמץ הלאומי לחסכון במים. הביקוש למים ברשתות הסניפים ובמשרדי החברה הנן ברובן לצורכי שימושים סניטאריים (מטבחים, שירותים וניקיון) והנו בעיקרו קשיח וקבוע לאורך השנים ועומד על כ- 200 אלף מ"ק. בחלק מהסניפים קיימת צריכת מים (מצומצמת) לצרכי גינון.

נתוני צריכת מים במגה קמעונאות בין השנים 2008-2013, במ"ק:

יש לציין כי הצריכה היחסית בפועל (מ"ק / מ"ר) מצומצמת (כ-0.55 מ"ק/מ"ר) ויציבה לאורך השנים.

אמצעים הננקטים באופן שוטף לחסכון במים בארגון:

- * שימוש במיכלי הדחה דו כמותיים בכל הסניפים.
- * שימוש במכונות שטיפת רצפות יעילות וחסכוניות במים.
- * הפחתת לחץ המים בצנרת לצורך הקטנת הזרם.

סניף ירוק

החברה היא הרשת הקמעונאית הראשונה שהקימה מרכול ירוק שתוכנן ע"י אדריכל מתמחה בבניה ירוקה. 'הסניף הירוק' הוקם בשנת 2008 בכפר יונה, בהשקעה של 8 מיליון ₪. הסניף נבנה על בסיס עקרונות של חסכון באנרגיה והפחתת זיהום אוויר, לצד חינוך וקידום מודעות לנושאים סביבתיים בקרב עובדים ולקוחות. האלמנטים הסביבתיים בסניף כוללים:

- * על גג הסניף הותקנו קולטים סולריים המייצרים כ- 2,500 קוט"ש בשנה, ומספקים חלק מצריכת האנרגיה של הסניף. צעד זה מוביל להפחתה של 1.8 טון גזי חממה בשנה. המערכת הסולרית כוללת מסך שהוצב בסניף, ומאפשר ללקוחות לראות את כמות החשמל שהיא מייצרת בזמן אמת.
- * מערכות המיזוג והקירור בסניף פועלות באמצעות גז "ירוק" ידידותי לסביבה, במקום גז המכיל פריאון ופוגע בשכבת האוזון.
- * תאורת החוץ מופעלת על ידי טורבינות רוח שמטעינות מצברים מיוחדים המדליקים את הפנסים שברחבה שמחוץ לסניף.
- * בתוך הסניף הותקנו מערכות תאורה יעילות וחסכוניות.
- * בסניף הוצב מתקן להחזרה ומחזור בקבוקי פלסטיק, זכוכית ופחיות אלומיניום – "בקבוקומאט".
- * המוצרים הירוקים והאקולוגיים הנמכרים בסניף רוכזו באזור מסוים על מנת להבליטם ולעודד את רכישתם.
- * בכל מחלקות הסניף הוצבו שלטי הסבר על האלמנטים הירוקים בסניף.

קהילה וסביבה

מגה קמעונאות מפעילה החל משנת 2002 תכנית חברתית סביבתית בקהילה בשם 'חכמים ברבוע' - לקידום צרכנות אחראית בקרב בני נוער במדינת ישראל. התוכנית מיועדת להכשיר את צרכני העתיד לדפוסי צריכה אחראית תוך שיקולים של שמירה על איכות סביבה, איכות המוצר ואיכות השירות. יוזמת ומנהלת התוכנית היא מנהלת האחריות התאגידית של קבוצת אלון, הגברת יעל לבנטל-לב-רן. התכנית ייחודית בתחומי צרכנות, ומשלבת הרצאות מומחים, פעילות חווייתית של סיורים בסניפי מרכולים, במפעלי ייצור ובאתרי מיחזור ופסולת. התכנית פעלה בפרישה ארצית בבאר-שבע, קריית גת, שדרות, אשדוד, קריית מלאכי, רמלה, בת ים, עכו, כרמיאל, טבריה, כפר סג'ור, כפר נחף, מעיליה, ועוד.

מערכי הלימוד נכתבו ע"י צוות מקצועי ופדגוגי בראשות ד"ר אלי טייכר, המלווה את בתי הספר ביישומם. מידי שנה מתבצעת הערכה מקצועית. התכנית קיבלה את הכרת וחסות משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה (התכנית מופיעה באתרי משרד החינוך והמשרד להגנת הסביבה). במערך הסביבתי של התכנית נחשפים התלמידים לצרכנות סביבתית, 'מיתוג ירוק', אמנות סביבתית, סוגי אריזות, מיחזור, שקיות פלסטיק/שקיות רב פעמיות ועוד.

החל משנת 2011 פועלת תוכנית "חכמים ברבוע", בשותפות אסטרטגית עם החברה להגנת הטבע תחת תוכנית לימודים חדשה בשם - "חכמים ברבוע מובילים שינוי".

קיים אתר אינטרנט ייעודי לחינוך סביבתי, בשם "חכמים ברבוע" העוסק בנושאי קיימות ואיכות סביבה אליו גולשים כעשרת אלפים מתעניינים מדי חודש.

חכמים ברבוע ברשת: <http://sbs.cet.ac.il>
חפשו "חכמים ברבוע" ב:

בתכנית חכמים ברבוע לקחו חלק פעיל עד כה:

- 120 אלף תלמידים בחטיבות ביניים ובבתי הספר יסודיים.
- 750 מורים.
- 300 מרצים מומחים.
- 25 רכזים ומדריכים של החברה להגנת הטבע

התוכנית החדשה בנויה על תכני "חכמים ברבוע" ו"ילדים מובילים שינוי", של החברה להגנת הטבע. היא מעודדת לקיחת אחריות אישית על הסביבה בראייה ארצית וגלובלית, ומתייחסת להיבטים הסביבתיים בתרבות הצריכה, כמו השפעת טביעת הרגל האקולוגית האישית של הצרכן.

"חכמים ברבוע מובילים שינוי" זכתה להכרה והוקרה ברשויות המקומיות השונות ולהיענות רבה מצד התלמידים והצוותים החינוכיים בבית הספר. היא פועלת בחמש ערים: קריית שמונה, חיפה, קרית ביאליק, מודיעין, ובאר שבע. בכל עיר משתתפות 20 כיתות מבתי ספר יסודיים ומחטיבות הביניים (די-טי). כל כיתה עוברת שלושה סוגי פעילות: שיעור פרונטלי בנושא צרכנות נבונה, ביקור מודרך בסניף מרכול מקומי, ויום שיא בשיתוף ההורים הכולל הכנת קמפיין פרסומי בנושא סביבתי הרלוונטי לעיר המגורים.

עמידה בדרישות החוק

מגה קמעונאות מחויבת לעמוד בכל הדרישות החוקיות והמשפטיות החלות עליה על פי הדין הישראלי. החברה מבצעת מעקב מתמיד אחר התפתחויות רגולטביות, הן ברמה המקומית והן בחקיקה הארצית הנוגעות לתחומי פעילותה.

כתנאי לקבלת רישיונות עסק והיתרי בנייה, נדרשת החברה לקיים הוראות ודרישות שונות לעניין שמירת איכות הסביבה, וזאת בין היתר, על פי הוראות המשרד לאיכות הסביבה, משרד הבריאות, או מחלקת התברואה של הרשויות המקומיות. כך לדוגמא: הוראות בעניין השפעה על מערכות מי שתייה, מכוח פקודת בריאות העם. בעת הקמת סניף חדש או שיפוץ סניף קיים, על החברה לדאוג להתאמת המערכות לדרישות משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה.

בשנת 2013 לא ננקטו הליכים משפטיים נגד מגה קמעונאות כתוצאה של הפרה של תקנות מקומיות או לאומיות או אמנות וחוקים בינלאומיים רלבנטיים בנושא איכות הסביבה. למספר קטן של סופרמרקטים ומתחמים קמעונאיים אין רישיון עסק / היתרים בתוקף. כמו כן, קיימים רישיונות שאינם על שם החברה.